ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ АКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВУЗІВ

Авдєєнко Ю. В.
викладач кафедри англійської мови технічного спрямування № 1
Національний технічний університет України «КПІ»

Динамічний розвиток науки і техніки, які відбуваються в житті сучасного суспільства, швидка зміна одних технологій іншими, умови ринкової економіки, ріст міжнаціональних та міжкультурних зв'язків потребують підготовки компетентних спеціалістів, рівень яких повністю відповідає вимогам сучасності, здатних до виробничої діяльності на рівні професійної майстерності. Відповідно, завданням вищих навчальних закладів стає підготовка високоосвіченої, мислячої, мобільної особистості, фахівця здатного адаптуватись до швидкозмінюючихся умов світового прогресу, а також знаходитись у процесі безперервного підвищення своєї професійної компетентності.

У зв'язку з цим, на перший план виступає проблема забезпечення якості освіти за рахунок розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів, котрі в процесі навчання, не тільки оволодівають певним стандартом сучасних знань, але і вчиться застосовувати їх в реальному житті. Як майбутні фахівці, вони постійно мають знаходитись в режимі інноваційного пізнавального пошуку необхідної інформації з ціллю застосування її в соціально-економічних та інтелектуально-культурних умовах життя сучасного суспільства.

Підготовка студентів технічних вузів має певну специфіку, яку зумовлюють особливості та цілі їх майбутньої професійної діяльності, що базується на виробництві (техніко-технологічна діяльність в умовах ринкової економіки), передбачає здійснення технологічної, проектної, технічної, конструкторської та ін. функцій. Випускник, має засвоїти гуманітарні, загальнотехнічні та спеціальні предмети, оволодіти системою знань, навичками та вміннями в області обраного фаху для успішного рішення завдань на практиці у професійній діяльності. Важливою є також творча складова, тобто здатність мислити нестандартно та створювати власну систему дій для вирішення тієї чи іншої задачі.

Також слід зазначити, що логічно та послідовно встановлені міжпредметні звязки забезпечують безперервність та розвиток пізнавальної діяльності студентів.

Цілком зрозумілим є те, що навіть найсучасніші та наймодернізованіші освітні технології нездатні сформувати потрібних знань, способів діяльності, критичності та творчості мислення особистості, якщо та не займе активну пізнавальну позицію.

Таким чином, актуальним стає пошук та інтеграція в систему вищої освіти методів, що заохочують навчально-пізнавальну активність майбутніх спеціалістів.

Сучасні підходи щодо системи активного навчання у вищій школі вказують на те, що освіта повинна розглядатись не як пасивна передача досвіду, знань від викладача до студента, а як взаємодія, творча співпраця суб'єктів навчального процесу, що є моделлю майбутньої професійної діяльності. Рушійною силою даного процесу виступає проблемне навчання, коли перед студентом постає завдання, шляхи розв'язання якого передбачають як застосування уже набутих знань, так і вміння пошуку нових; висування гіпотез, здогадок, логічне обґрунтування найбільш вдалих рішень.

Викладач, в свою чергу, виконує роль методиста, модератора, організатора, який здійснює постановку проблеми, направляє студентів, спонукає до самостійності та активності, коригує їхню індивідуальну та групову роботу, забезпечує сприятливий психологічний клімат у колективі, що є важливим фактором у втіленні в життя діалогу. Діалог, в ході якого передбачається активний обмін думок, пропозицій, побудова аргументів, виступає ефективним методом активізації діяльності студентів. Тут важливо зазначити доцільність застосування інтерактивного (діалогового) навчання, в основі якого – активна взаємодія учасників навчального процесу.

Так, наприклад, кейс-метод, рольова гра, мозковий штурм, які базуються на моделюванні проблемних ситуацій, що можуть статись або відбувались у реальній професійній діяльності фахівців відповідної галузі, сприяють активізації пошуку розв'язання, застосування вже набути знань та умінь, аналізу, діагностиці, аргументації прийнятих рішень, тощо.

Не менш ефективним методом, що посилює пізнавальну діяльність студентів, є дискусія, в ході якої ведеться активне обговорення спірного питання, що сприяє заглибленню у деталі проблеми, здатності давати критичну оцінку, захищати свої шляхи вирішення проблеми, осмисленіше засвоювати знання та ін.

В ході інтерактивної лекції, викладач ставить перед студентами певні питання, при тому представляючи логіку їх вирішення та кінцевий результат.

Важливим шляхом розвитку навчально-пізнавальної діяльності є також студентські науково-практичні конференції, де студенти, виступаючи з доповідями, окрім висвітлення певної теми, над якою велась дослідницька робота, мають змогу співставити результати своєї праці з результатами інших студентів.

Також варто згадати про написання курсових, дипломних, лабораторних робіт, за умови вдалої організації яких, формуються риси творчої діяльності студента, забезпечуються методи оволодіння науковою діяльністю, розвивається зацікавленість у роботі над проектом.

Цілком зрозумілим є те, що велике значення має система оцінювання знань, яка забезпечує студента зворотньою інформацією щодо рівня успішності його навчальної діяльності, стимулює мотиваційну функцію.

Таким чином, процес навчально-пізнавальної діяльності є надзвичайно важливим для професійного та особистісного розвитку не тільки під час навчання, але і в процесі подальшої професійної діяльності, тому він потребує подальших педагогічних розробок щодо його вдосконалення та активізації.

Література:

1. Бабина Н.Ф. Как активизировать познавательную деятельность учащихся / Н.Ф. Бабина // – Школа и производство. — 2003. —№ 3. — С. 16-18.
2. Бахаева Т. Н. Познавательная активность студентов как детерминанта профессиональной компетентности будущих специалистов / Т. Н. Бахаева // Молодой ученый. — 2010. — № 4. — С. 305-308.
3. Орлов В.И. Активность и самостоятельность учащихся в обучении / В. И. Орлов // Специалист .– 2002. – №5. – С. 29-31